

294-47
D^R. FLORICA BAGDASAR și FLORICA STAFIESCU

BCU Cluj-Napoca

LEGAL194700294

CARTE PENTRU TOȚI COPIII

A B E C E D A R

PARTEA II-a

OFFSET CARTEA ROMÂNEASCĂ BUCUREȘTI

Dr. FLORICA BAGDASAR
și
FLORICA STAFIESCU

CARTE PENTRU TOȚI COPIII

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PARTEA II-a

APROBAT DE ONOR MINISTER AL EDUCAȚIEI
NAȚIONALE CU ORD. No. 159 603/1946

BCU Cluj-Napoca

LEGAL194700294

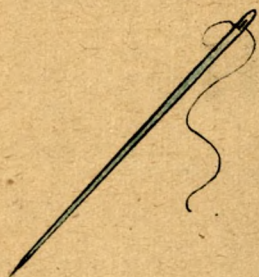
OFFSET CARTEA ROMÂNEASCĂ S. A. BUCUREȘTI

1 9 4 7

Ana are un ac.

Ana are un ac.

Acul are ață.

Acul are ață.

Ana coase cu acul.

Ana coase cu acul.

ac

ac

pac

pac

rac

rac

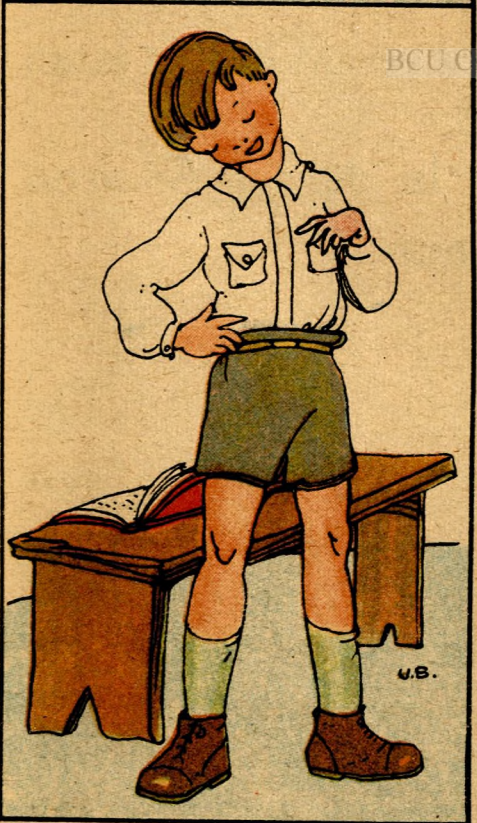
sac

sac

Barbu stă pe bancă.

Barbu stă pe bancă.

BCU Cluj / Central-University Library Cluj

Barbu are o bluză albă.

Bluza lui are două buzunare.

ba

babă

balanță

ban

bi

bicicletă

bidinea

bidon

bo

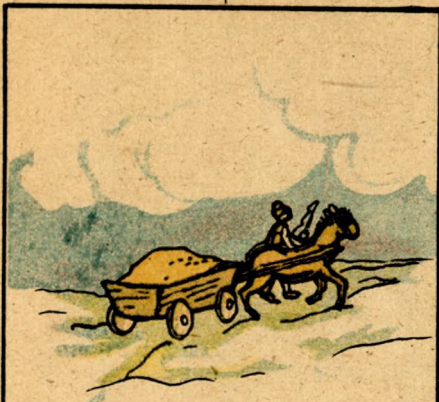
boboc

boloboc

bou

Calul trage căruța.

Călin stă călare pe un cal de lemn.

Barbu se uită la dânsul. Ar vrea
și el să încalece.

cal

cană

cap

casă

creion

cremă

creță

crin

cub

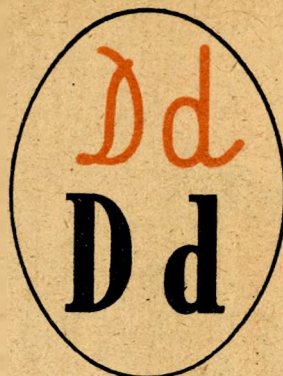
cuc

cuib

cuie

Dina are doi dinți.

Dina se spală des pe dinți.

Când o dor dinții, ea se duce
la dentist.

Dinți mulți are, iarbă taie
Ce e? (Secera)

Dinți mulți are, lemne taie.
Ce e? (Fierăstrăul)

daltă

degetar

desagi

dogar

2

doi

doniță

Elena citește o carte.

Cartea are poze.

Cartea are poze.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ene se uită la poze.

Ene se uită la poze.

Ea coase.

Ea cântă.

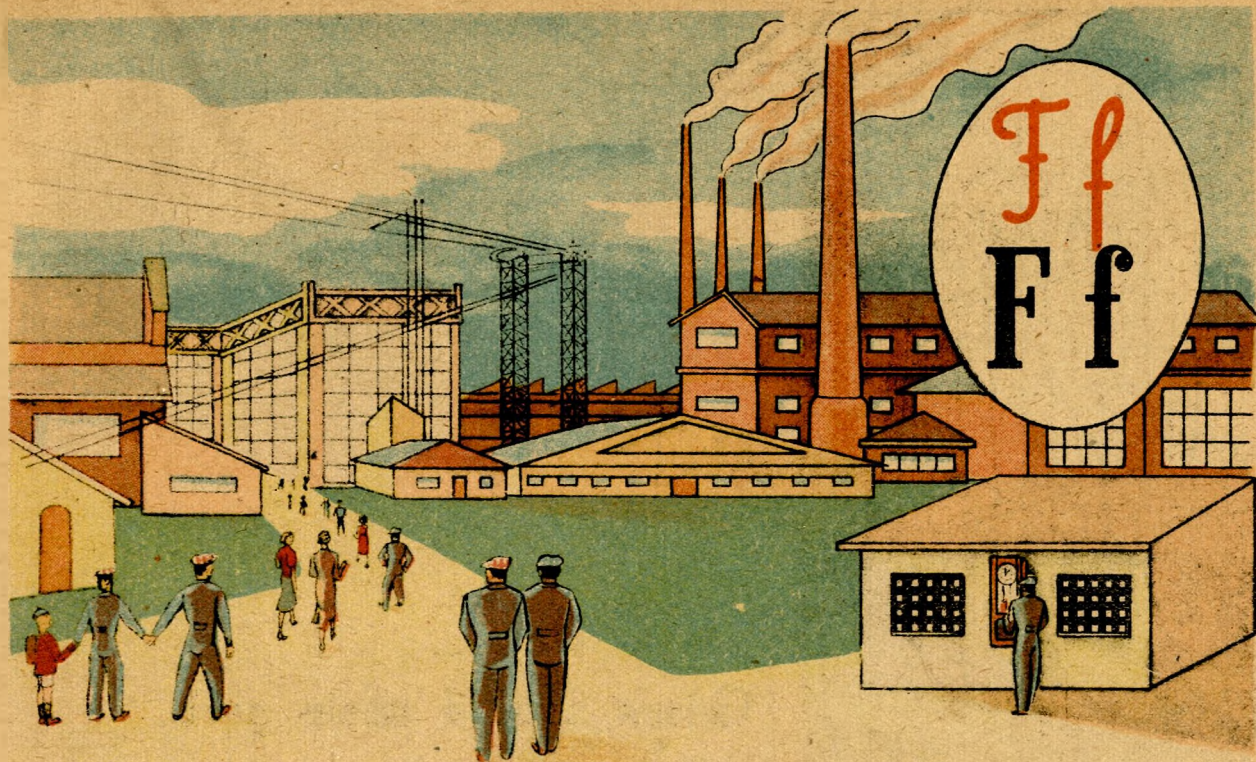

El aleargă.

Ei aleargă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FABRICA.

Fluieră fabrica.

Flăcăii și fetele se duc la lucru.

Florin are doi frați, lucrători la fabrică.

Fira face firul fin.

felinar

fir

furcă

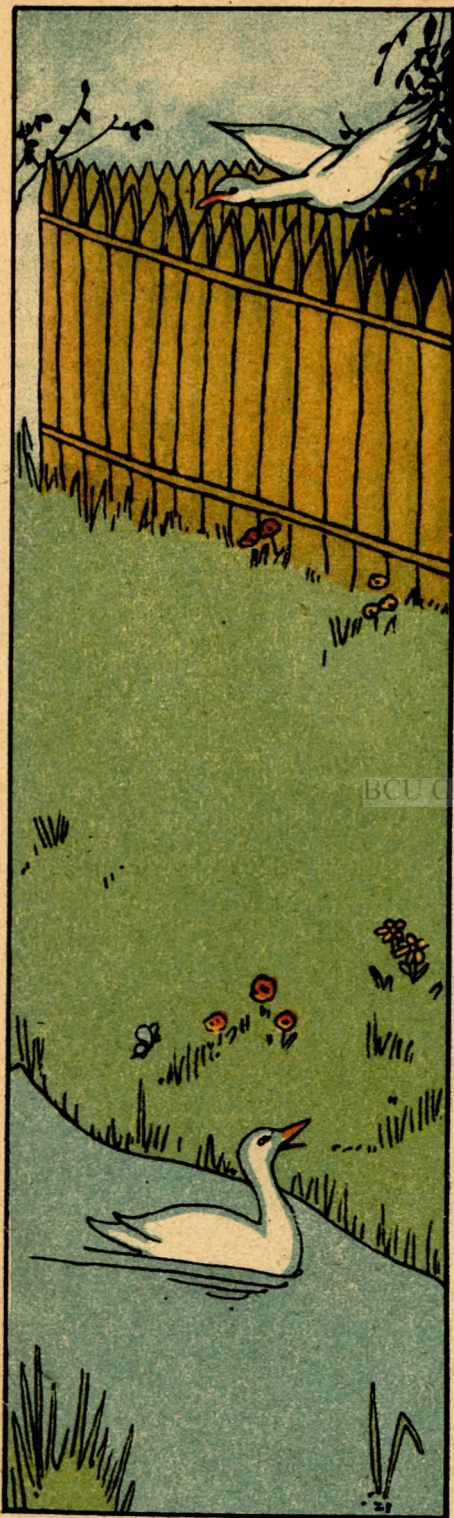
furculiță

furnică

fus

Gardul este galben.

Gâsca sboară peste gard.

Ea fuge apoi la gărlă și strigă :

ga! ga! ga!

Gâsca înoată, dar găina ?

gra

grajd

grapă

gratii

gu

guler

gumă

gutuie

– Hi! calule, hi! strigă Horia
călărind un băț.

Hector latră: ham, ham, ham!

Haiți! Câinele a rupt lanțul.

– Hector, spune Horia, să lă-
săm hoinăreala! Hai la lucru! Hai
la scris și la citit.

Ioana are o iie cu flori roșii.

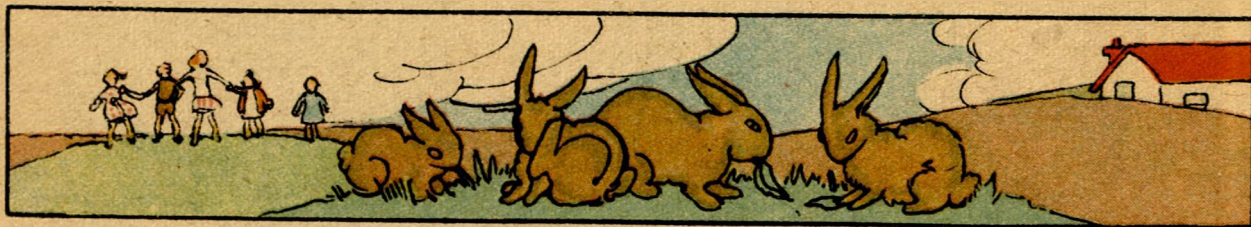
Ioana are o iie cu flori roșii.

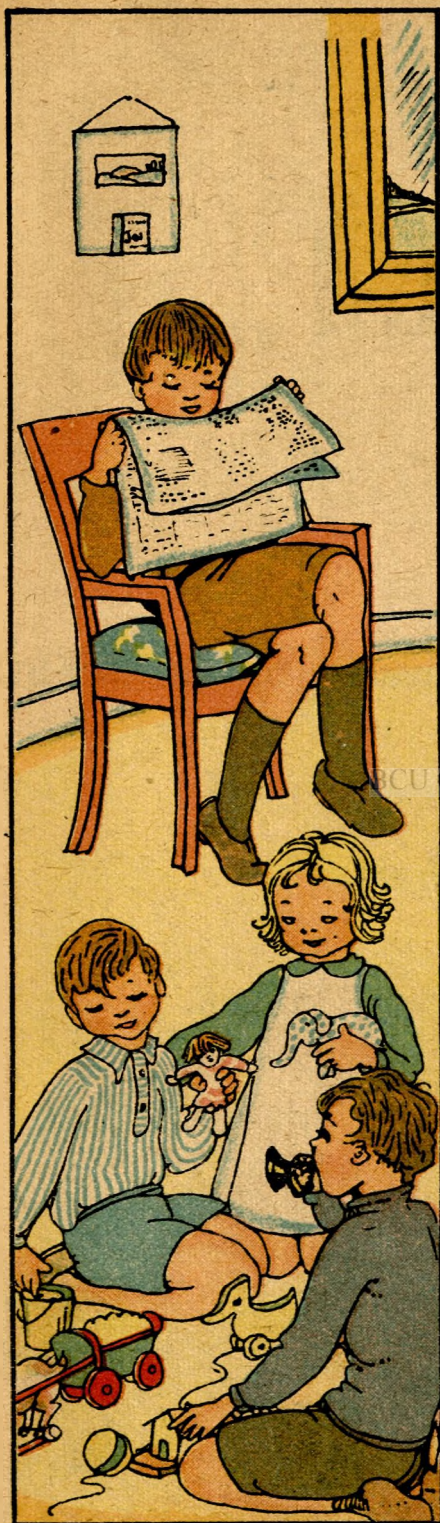
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Copiii se uită la ea.

Ce frumoasă iie!

Iată-i veseli. Copiii merg la
iepuri.

Joi după masă:

Jianu stă acasă. El citește jurnalul.

Joița cu frații ei mai mici se joacă
cu jucăriile.

Ce e mai mult: un -măr întreg sau două
jumătăți de măr?

jghial

jiletcă

judecător

Lina are un scul de lână.

Ea vrea să lucreze un șal pentru
Lisandru.

Lecțiile sunt gata.

Lisandru aprinde lampa.

Lina ia andrelele. Începe lucrul.

li

lingură

linie

locomotivă

lu

luminare

lună

luntre

– Mă duc la moară, spune mama Mariei. Măcinăm porumb. Măine, o să facem o bună mămăligă cu unt și brânză.

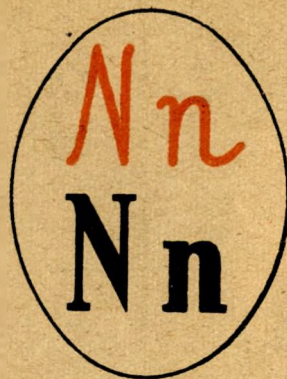
– Mamă, ia-mă și pe mine la moară, se roagă Maria.

Mergând spre moară, Maria găsește un melc. Îl ia în mână și-i cântă :

„Melc, melc codobelc...”

Cunoașteți o vietate
Cu coarne mici și moi
Ce-și poartă casa'n spate
În iarbă și prin flori?

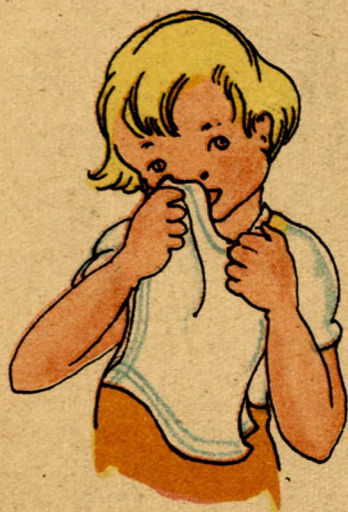

– Nasul meu este curat , ne spune Nicu.

– Iată batista mea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Așa îmi suflu nasul: mai întâiu o nară, apoi cealaltă.

Am un ciocănel
cu două găurele.

Ghici ce e? (Nasul)

cană

neghină

negru

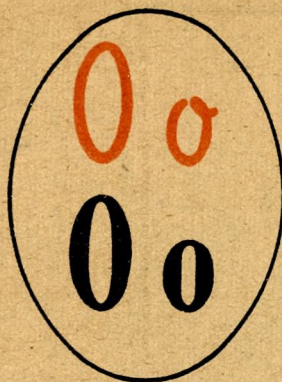
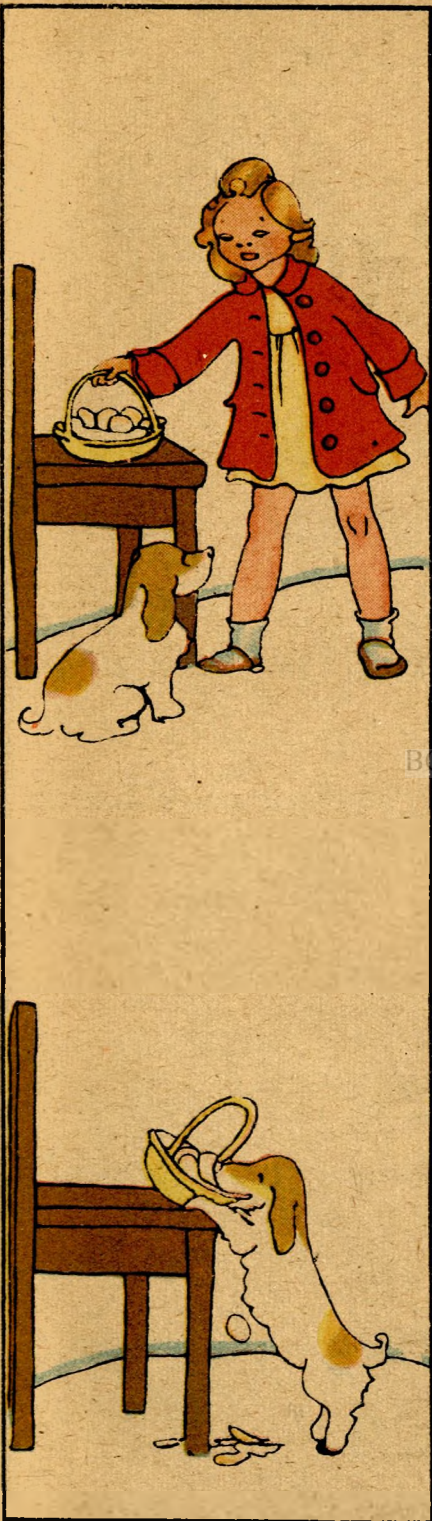
nuia

235791

numere

pană

Olga a pus, în coșul cu ouă,
un os pentru Azor.

Azor fură osul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Coșul se răstoarnă.

Ouăle se sparg.

O! ce va păți Azor!

coasă

oală

om

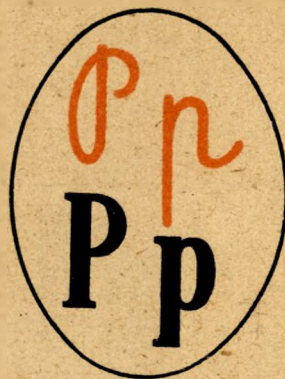
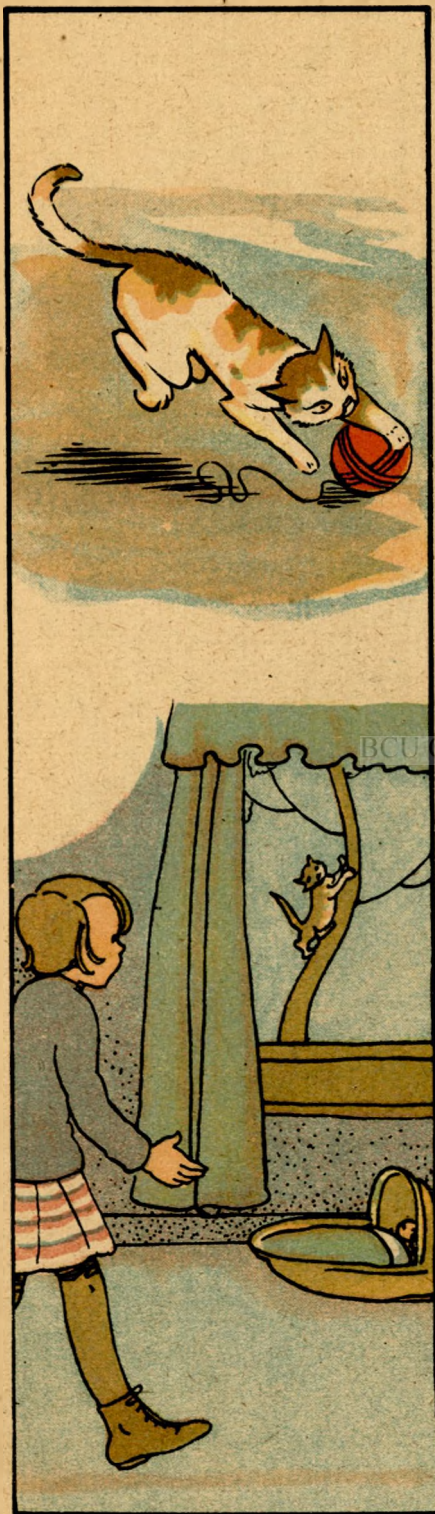
omidă

opinci

soare

Pisica se joacă cu un ghem.
 Petruța intră în casă și o cheamă:
 pis, pis!
 Pisica se sperie și se cațără în
 pom.

Fără caier toarce.
 Nu are nici fus.
 Ghici ce e?

pantaloni

pantofi

patrat

păianjen

păpădie

păpușă

peniță

porc

pușcă

—Radule, zice mama, nu umbla aici.

Radu ridică însă șervetul.

—Raci! raci! se bucură copiii.

Radu întinde mâna și haț! un rac i-a și prins degetul.

—Ce rău mă doare, se vaită el.

—Așa pățește cel ce nu ascultă, îi spune râzând mama și-l scapă de rac.

ramă

ren

ridiche

roabă

rochie

roșu

Soarele a răsărit. Sandu iese în curte cu smeul.

—Mi s'a rupt sfoara. Smeul a sburat sus la soare, suspină el.

—Lasă, Sandule, facem altul mai mare și cu sfoară mai bună, îi spune Sorin.

sabie

saltea

sanie

scaun

scufie

sifă

stea

steag

stradă

Ștefania a venit dela școală.
Se spală pe mâini și se șterge
cu un ștergar curat.

—Mișule, spală-te și tu pe mâini,
își sfătuiește ea frățiorul cel mic.

Copiii își pun șervetele la gât.
Se așează la masă.

șal

șapcă

șarpe

șobolan

șorț

șoșon

lovește

muște

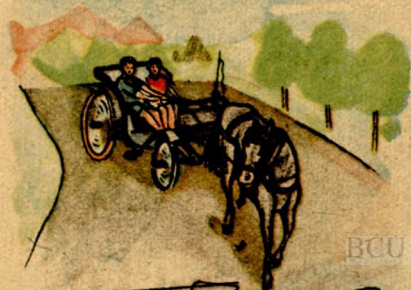
pește

Tata ară cu tractorul.

Trenul aleargă iute.

Tudor și Traiam se plimbă
cu trăsura.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

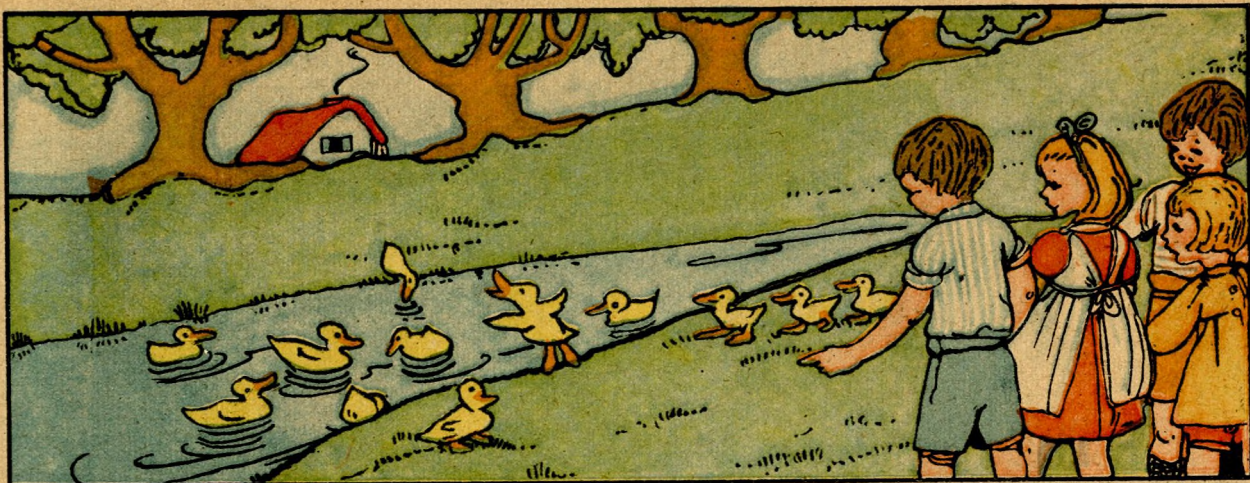

Tramvaiul merge pe șine.

Telefonul duce vorba ca gândul.

Știți voi cine a făcut tractorul, trenul,
trăsura, tramvaiul și telefonul ?

LA ȚARĂ.

Țicu a venit la țară cu părinții.
Mama lui a scos mulți boboci
de rață.

Țicu se duce la gărlă să
vadă rațele.

— Uite, o rață vrea să prindă
un țânțar, strigă Țicu.

Rațele se scaldă și țipă
într'una: mac, mac!

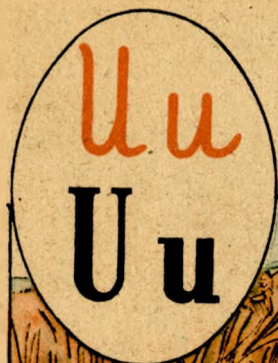
ra
Ța-Ță
vă

fră
Ți-glă
pă

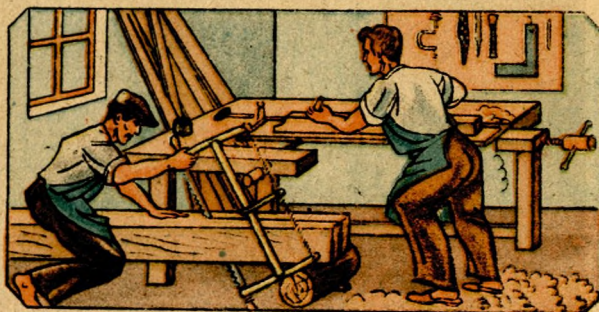
a
cea
fa
pia
Ță

pova
râșni
vărgu
verdea
Ță

UNELTELE DE LUCRU

La plugari pe câmpuri munca-i o întrecere
Au pământ în țarnă; sapă au, și secere...

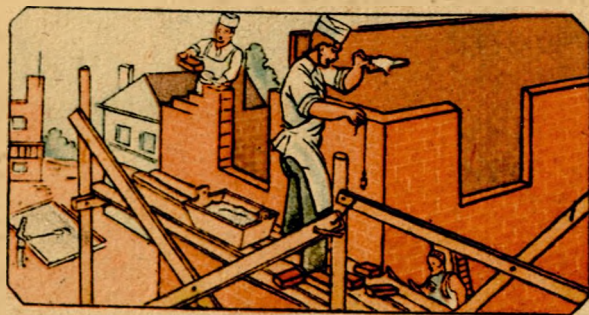
Bucuros, tâmplarul poartă fierăstrăul,
Scândurii dă față albă, cu gealul.

Iar fierarul nostru, chiar de cum se scoală,
Bate cu ciocanul fier pe nicovală.

- Aluat, brutarul scoate din covată
Și'n cuptor el vără pânea pe lopată.

Un zidar pe schelă nălță zidăria,
Mănuind cu grijă cumpăna, mistria...

Dar copilu'n școală de ce are parte?
De creioane bune, de caiet și carte.

MÂINILE MELE

Am două mâini: dreapta și stânga. La fiecare mână am câte cinci degete,—iată-le: degetul mare, arătătorul, mijlociul, inelarul și degetul mic!

Iată pumnul meu!

Știți ce harnică e mâna mea?

Ascultați ce știe să facă!

Mâna lucrează: taie, mătură, spală, coase, bate cu ciocanul, scrie și câte altele.

Cine ne face pâine?

Mâna știe să vorbească: spune la revedere, cheamă, amenință, arată, salută, se roagă, aplaudă. ...

Degetele sunt lucrătorii mei cei harnici. Ele mă ajută la toate.

Ce greu mi-ar fi fără ele!

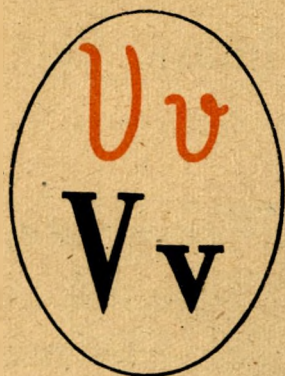
Imi cer numai în schimb să le păstrez curate.

Dacă degetele mele
La întrecere le pun,
Se ajută între ele
Ca să iasă lucrul bun.

Dacă ele cinci la număr
Saltă omul din nevoi,
Apoi, umăr lângă umăr,
Câte n'am putea și noi!

Dacă degetele toate
Le adun într'un mănuchi,
Dau tăria care poate
Să doboare și un trunchiu.

Cum s'ajută între ele
Degetele și ne saltă,
Tot așa, în clipe grele,
Fiți ca frații laolaltă!

VIJELIA.

Vântul suflă tare. Vârfurile copacilor se pleacă. Vâjâie vântul: vâj! vâj! vâj! Nourii încep să se adune.

Viorica, Vasile' și Vana se întorc acasă. Vântul i-a luat pălăria lui Vasile.

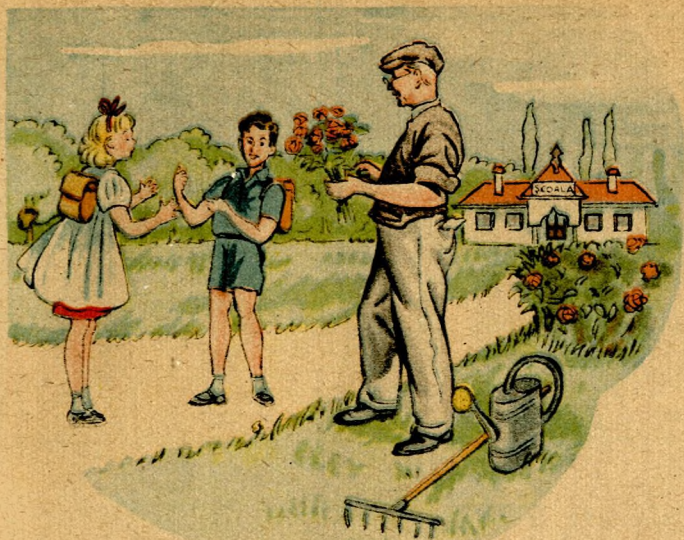
— Ce ai cu mine, vântule? strigă Vasile, alergând după pălărie.

va — că
le
tă
tră

ve — chime
hicul
lință
selă

vi — tă
tă
teaz
șin

vo — ie
ios
ce
lan

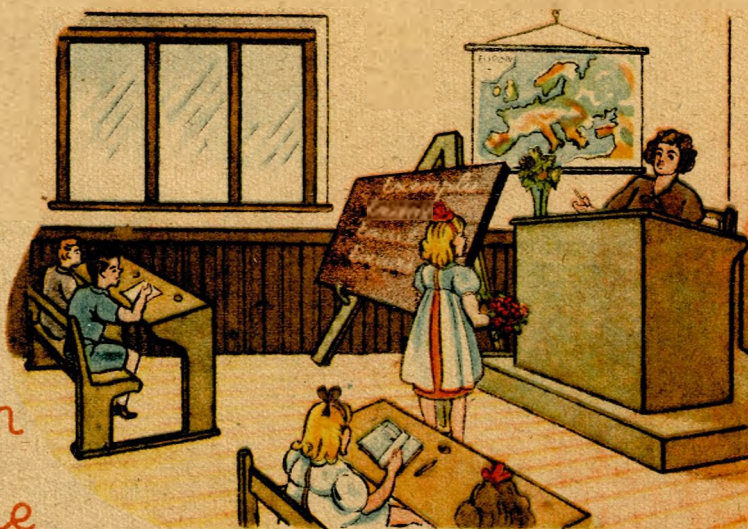

LA EXAMEN.

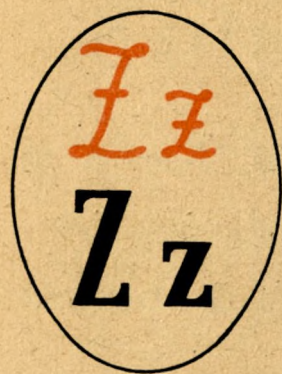
Examenul începe la ora 9 fix. Axente, Xenia și Alexandru se duc la moș Alexe, grădinarul, să cumpere flori. Moș Alexe le dă flori frumoase și un buchet de mixandre.

Alți copii au fost în excursie. Ei au cules flori de câmp.

Toți sunt veseli, căci au învățat bine tot anul.

exact examen
exemplu excursie

Zăpada e mare. Zamfir face un
om de zăpadă. Copiii vin să-l ajute.
Ei sunt în mare zor. Zoica îi face ochii
din cărbune, iar nasul dintr'un ardeiu.

— A înghețat, săracul, zice un
ștrengar. Îl învelesc cu zăbunul să se încălzească.

Copiii fac mare haz.

za	zale	zambilă	zarzavat	ze	zebră	zece	zero
zi	zid	zimbru	zimți	zu	zugrav	zuluf	zurgălău

10

z . mbi . .

za . z . v . t

z . ce

bu . u . ar

(Adăogați literele care lipsesc)

Ce

LA CIREȘE.

Ci

Ce frumos e afară! Pasărilor ciripesc: cip, cirip, cip! Cireșele s'au copt. Cinci copii încep jocul cu cercul.

— Hai mai bine la cireșe, zice Ciulei.

— Să cerem voie mamei, răspunde Cecilia.

Cezar, Cireșica, Cercel, Cecilia și Ciulei se duc la mama.

— Duceți-vă, copii, mâncați. Cireșele coapte sunt bune pentru voi, îi sfătuește blând mama Cecilei.

Copiii se duc și se satură de cireșe coapte.

cea

ceapă

cearceaf

ceas

ce

cerc

cerneală

ceșcuță

ci

5
cinci

cioară

ciocan

Che Chi

NU VĂ JUCAȚI CU FOCUL!

Chira a rămas singură acasă. Găsește cutia cu chibrituri. Aprinde unul câte unul toate chibriturile.

Un chibrit i-a căzut pe rochie. Chira strigă: „Foc! foc!”

Până să vie o vecină, Chira s'a ars rău la ochiu și la genunchiu.

Mama, chemată în grabă, a adus un doctor.

Zile întregi s'a chinuit Chira până i s'au vindecat rănilile.

che chel chenar pachet

chi chip chipiu rochie

Ge Gina este prietena mea. Ieri ne-am jucat cu mingea, la școală. Gina a lovit din greșală geamul care s'a spart.

Gina a plâns. Doamna directoare a iertat-o, fiindcă ea a spart geamul fără să vrea.

Geamgiul, chemat de noi, a pus un geam nou.

Ginei i-a părut rău de cele întâmplate.

Scrieți ziceri cu vorbele de mai jos:

ge	geantă	genunchiu	ger
gi	gimnastică	inginer	paragine

Ghe

Ghi

Gheorghe și Gherasim se dau pe ghiață. Lui Gherasim i-a scăpat ghiozdanul. Din el au căzut cărțile, caietele și un ghem de sfoară. Ghe-muiți pe ghiață, cei doi copii adună lucrurile împrăștiate.

ghem

ghicitoare

gherghef

ghimpe

ghete

ghindă

ghetărie

inghetat

– Struguri dulci! struguri! struguri brumării!
strigă Olteanul.

Lenuța se duce să cumpere.

– Dă-mi 2 kgr. de struguri și 1 kgr. de mere.

Olteanul cântărește poamele.

– De unde le-ai luat, bade?

– De departe, fetițo, am mers 5 km. pe jos.

– Și eu stau departe, – spune Lenuța. Merg
până la școală 1 km., că vreau să învăț carte.

Kilometru

Am o găinușă,
Galbenușă,
Cu minciunițe 'n gușă,
Cu dreptate pe spinare.
(Cântarul)

Kilogram

CEI DOI ȘOARECI.

Au fost odată doi șoareci: unul harnic și altul leneș. Într'o zi, ei au dat flămânzi peste o oală de smântână.

Ajungând la gura oalei, deodată huștiuluc! au căzut la fund. Bieții șoricei!

— Mă înnece! mor! și-a zis șoarecele cel leneș.

Și-a pus lăbuțele pe piept și... a murit înecat în smântână.

— Nu vreau să mor! trebuie să scap! a strigat șoricelul cel harnic.

A început să bată din lăbuțe și a bătut cu toată puterea, a bătut până când deodată s'a trezit sus.

Ce se întâmplase?

Șoricelul cel harnic a bătut atâta din lăbuțe, încât s'a ales untul din smântână.

Și acum iată-l cocoțat pe bulgărele de unt!

Obosit, dar voios, iese din oală, scuturându-și smântâna de pe mustăți.

P R U N E L E

Mama a pus, pe o farfurie, 20 de prune pentru masă. La prânz lipsea o prună.

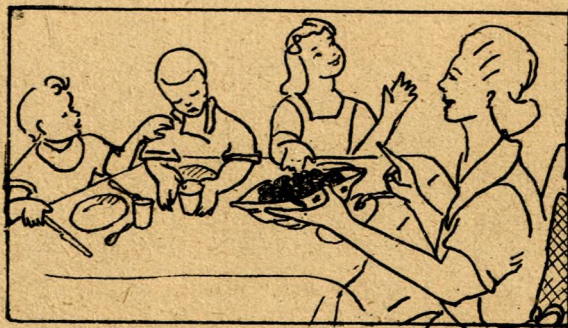
— Cine a luat-o? întrebă mama pe copiii ei.

Nimeni nu răspunde.

— Nu mi-e de prună, spune atunci tata, dar dacă cel care a luat-o o fi înghițit-o cu sâmbure cu tot, s'ar putea să moară!

— L-am aruncat pe fereastră, strigă pe neașteptate și fără să se gândească, Ionel.

Toți încep să râdă.

IUBIREA ÎN FAMILIE

Mama dăte Marioarei un strugure frumos.

Aceasta, înainte de a-l mânca, se opri și-și zise: „Să-l dau mai bine lui Mihăiță, că-i mai mic”.
Și Marioara se duse la el.

Băiatul, luând strugurele, se gândi: „Nu-i mai bine să duc strugurele tatei? El lucrează în curte. O fi ostenit și i-o fi foame”.

Mihăiță alergă la tatăl său și-i dăte strugurele.

Tata îl luă, dar îl păstră pentru soția sa, care îngrijea fără pic de odihnă de ale casei.

Când îl primi, mama împărți fiecăruia din el.

R Â N D U N I C A

Era toamnă! Rândunelele se adunau și plecau stoluri, stoluri spre țările calde.

Numai o biată rândunică, care-și rupsesese de curând o aripă, rămăsese tristă pe marginea unui acoperiș.

Auzindu-i piuitul ei jalnic, doi copii au luat-o, au pus-o într'o colivie și i-au dat să mănânce.

Rândunica s'a făcut bine.

Când s'au reîntors rândunelele primăvara, copiii i-au dat drumul afară.

Ciripind de bucurie, rândunica a sburat spre tovarășele ei.

IMNUL REGAL ROMÂN

Trăiască Regele
În pace și onor,
De țară iubitor
Și apărător de țară.

BCU-Cluj / Central University Library Cluj

Fie domn glorios,
Fie peste noi !
Fie 'n veci norocos
În război, război !

O doamne sfinte,
Ceresc părinte,
Susține cu a Ta mână
Coroana Română !

FRATELE ȘI SORA

Vlad era un băiat lacom. Nu-i plăcea să împartă nimic cu sora lui, nici jucării, nici lucruri de mâncare.

Intr'o zi, găsind un măr mare și frumos, 'Vlad fugi în podul grajdului, să-l mănânce într'ascuns.

Abia apucase să muște din el și-și auzi surioara strigându-l:

– Vlade, Vlade! Unde ești?

Vlad nu-i răspunse și nu ieși la iveală, decât după ce isprăvi de mâncat.

Cum îl zări, sora lui îi zise:

– Unde ai fost, Vlade, că te-am căutat prin toate părțile?

– Ce-aveai cu mine? o întrebă el.

– Am căpătat câteva pere frumoase și voiam să le împart cu tine. Uite, ți-am păstrat două. Mușcă din ele să vezi cât sunt de gustoase.

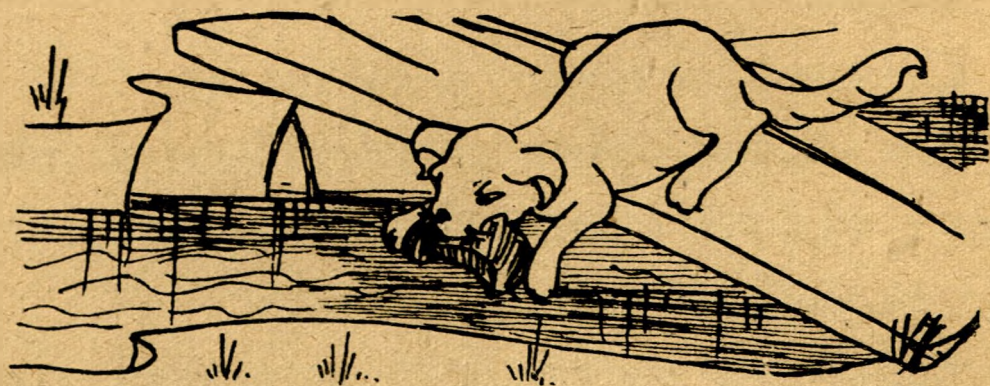
Și buna fetiță îi dete două pere mari, rumene.

CÂINELE ȘI UMBRA LUI

Un câine trecea odată o gârlă pe o punte. Ducea în gură o bucată de carne. Uitându-se în jos, i se păru că vede, în apă, un alt câine cu o bucată și mai mare de carne. Era chiar umbra lui.

Din lăcomie, se aruncă cu gura căscată spre câinele din gârlă.

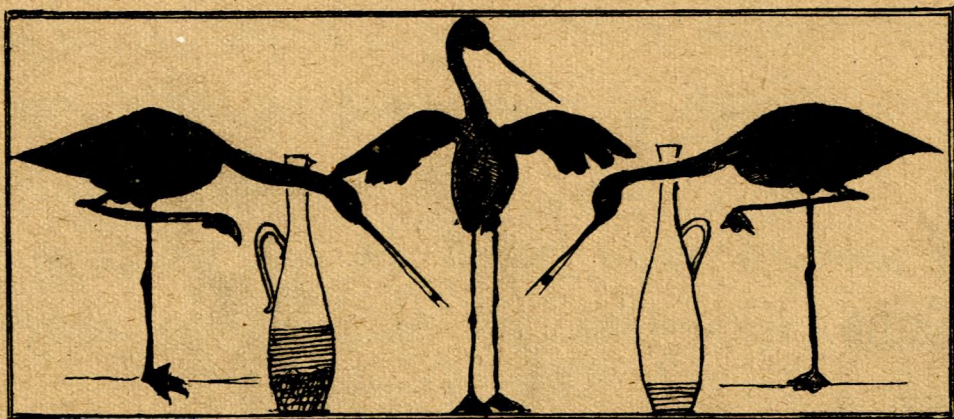
Dar pe cine s'apuce acolo? Umbra pierise. Odată cu ea, și bucata de carne din gura lui. Ea căzuse în fundul apei.

COCORUL ÎNȚELEPT

Un cocor însetat voia să bea apă dintr'un vas cu gâtul lung. Își vârî în el ciocul, dar nu putu să ajungă până la apă. Atunci încercă să strice vasul, ori să-l răstoarne, lovindu-l cu ciocul și cu ghiarele. Dar degeaba!

Văzând că nu poate ajunge pe această cale la apă, un gând năstrușnic îi veni în minte. Incepu să culeagă pietricele și să le bage pe gura vasului. În chipul acesta, apa se ridică în sus și pasărea își potoli setea.

UNIREA FACE PUTEREA

Intr'o zi, un copil ieși la plimbare.

Pe drum văzu o furnică, mergând încoace și încolo.

Copilul se opri din cale și urmări mișcările furnicii.

Furnica găsisese, în drumul ei, un bob de orz și voia să-l ducă acasă. Cum să-l care însă? Bobul de orz era prea greu pentru puterile ei. Furnica se sui atunci pe o piatră și privi în toate părțile, până ce zări o altă furnică.

Ea se duse drept la dânsa și, apropiindu-și capetele, cele două gâze se înțeleseră între ele.

Poate furnica noastră i-o fi spus:

„Vino repede cu mine, căci am găsit ceva bun de tot”.

Ele plecară către bobul de orz, pe care îl ridicară acum împreună și-l duseră cu ușurință la mușuroiu.

PĂSĂRILE CÂNTĂTOARE

Un sătuleț frumos era înconjurat de o livadă cu pomi roditori. Pe crăcile copacilor și în tufișurile de primprejur, își făcură cuiburi o mulțime de păsărele, care, din zori și până în seară, te desfătau cu cântecele lor. Ți-era mai mare dragul să stai și să le asculți.

Dar într'o primăvară, câțiva copii răutăcioși începură să umble la cuiburi și să le strice.

Bietele păsărele se speriară și plecară, rând pe rând, din acel loc. Nu se mai auzea acum, în livadă, nicio cântare. Peste tot domnea tăcere și tristețe.

Dar isprava acelor copii a mai avut însă și altă urmare rea. Omizile cele stricăcioase, care mai înainte erau nimicite de păsări, se iviră și începură să mănânce frunzele și florile.

Te apuca jalea să vezi cât de pustie era livada și ce goi erau copacii!

FETIȚA ȘI OMUL ÎNVĂȚAT

Un învățat ședea odată lângă foc, adâncit în gânduri.

O fetiță din vecinătate veni la dânsul și după ce bătu la ușă, intră înăuntru.

Ea îl rugă să-i dea voie să ia puțin foc.

— Cu plăcere, zise învățatul, poți să ieși, dar spune-mi cum vei duce focul, fără să te arzi, că n'ai adus nimic în ce să-l pui.

— E cu puțință, răspunse copila, ca un lucru atât de ușor, să încurce un om așa de luminat ca D-ta?

— Precum vezi, fu răspunsul învățatului.

Fetița nu se putu stăpâni de a nu râde.

— Vei vedea, zise ea, nimic mai ușor!

Se apropie de foc, puse cenușă în palma stângă, luă cu cleștele câțiva cărbuni, pe care-i așeză peste cenușă, și plecă fără să simtă arsura cărbunilor.

Omul învățat rămase uimit de cele ce văzuse.

— O! Doamne, câte lucruri mai avem de învățat!

CELE DOUĂ CAPRE

Două capre se întâlneau odată pe o punte îngustă.

— Fă-mi loc, să trec! zise una.

— Ba fă-mi tu mie, căci eu sunt mai bătrână decât tine, răspunse cealaltă.

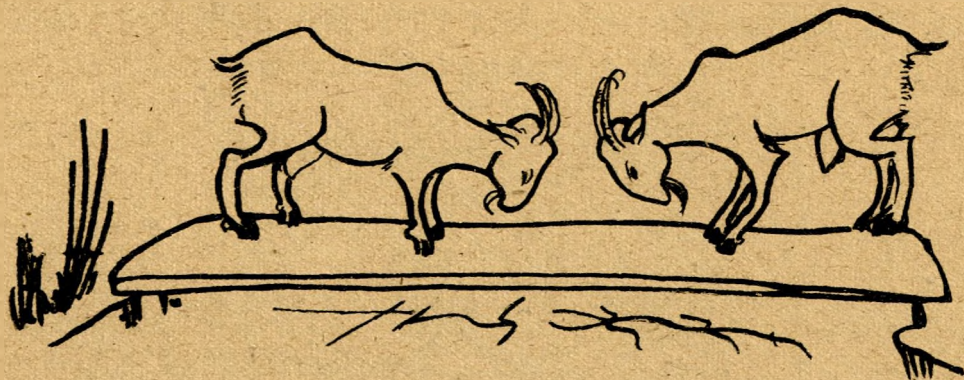
— Ai fi, dar eu am pus mai întâi piciorul pe punte și eu trebuie să trec prima.

Din vorbă în vorbă, caprele se luară la ceartă și se încăierară apoi deabinelea.

Buf! Buf! se auzeau loviturile de coarne.

Puntea era îngustă și deodată.... bâldăbâc! ... amândouă căzură în apă.

Cât pe-aci era să se înnece, învrăjbitele!

IEPURELE, NEVĂSTUICA ȘI PISICA

Un iepure își avea culcușul în scorbura unui copac. Într-o dimineață, plecă să-și caute foi de varză și rădăcini, pentru mâncare.

— Ai greșit casa, zise iepurele, asta e a mea!

— Dar unde scrie că-i casa ta? răspunse nevăstuica.

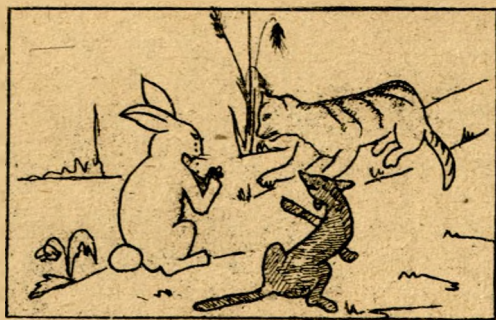
— Locuiesc aci de când m'am pomenit pe lume!

— Ba, te rog, să pleci și să-mi lași liber cuibul!

— Nici gând de așa ceva, răspunse nevăstuica.

Pentru că nu se puteau înțelege, au plecat la pisică să le facă dreptate.

Aceasta se făcu că le ascultă păsul, dar în timp ce își spuneau mai cu foc necazul, pisica îi prinse pe amândoi, haț! haț! și-i omorî ca să-i mănânce.

CALUL ȘI LUPUL

Un cal păștea odată pe o câmpie.

Fiind slobod, alerga de colo până colo, nechezând de bucurie.

Un lup îl auzi și veni la el. Fără să-și arate colții, îi zise cu blândețe prefăcută:

– Ce faci, calule? Pari cam bolnav! Sunt doctor și te pot face bine. Ce te doare?

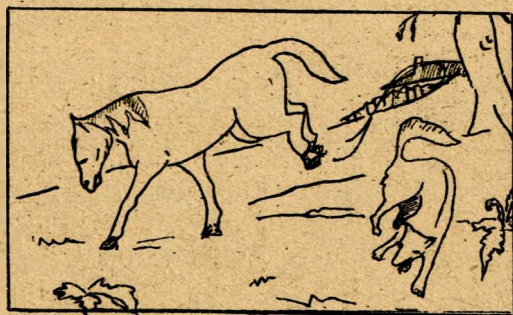
Calul, înțelegând prefăcătoria lupului, răspunse:

– Da, sunt bolnav! Mă doare piciorul; fii bun și te uită la el!

Lupul se apropie, crezând că acum nu-i va mai scăpa din mână.

Calul, tocmai când lupul era gata să-l înșface, îi trase o copită sdravănă drept în cap.

Lupul, urlând de durere, se întoarse în pădure.

MINCINOSUL LECUIT

Lui Vasile îi plăcea să îndruge mereu la minciuni.

Intr'o zi, trecând cu prietenul său Grigore, pe lângă o grădină de zarzavat, acesta se uită la niște verze mari și frumoase și zise prietenului său: „Mai rar așa căpățână de varză!”

— Ce spui? răspunse Vasile. Asta e varză mare? In țările pe unde am umblat eu, am văzut o căpățână de varză cât o casă de mare.

Mergând mai departe, întâlniră lângă o fântână, doi inși, care abia duceau pe un par o căldare cu apă.

— Vai, ce căldare mare! exclamă Vasile. Dar la ce trebuia, frate, o căldare atât de mare?

Grigore îi zâmbi:

— Se vede treaba, ca să fiarbă în ea căpățâna ta de varză!

Vasile pricepu batjocura.

De atunci, de câte ori vroia să spună o minciună, își amintea de căldarea lui Grigore și se oprea.

RĂZBUNAREA GREIERULUI

Odată, lupul strică, cu laba lui cea grea, căsuța unui greier.

— Nu poți să fii mai atent, îi zise greierele. Am muncit atât ca să-mi fac casa asta.

În loc să-și ceară iertare, lupul râse de el.

— Ne batem mâine, îi spuse supărat greierul. Vino cu prietenii tăi, că și eu viu cu ai mei!

Lupul primi, râzând.

A doua zi, lupul veni la locul luptei, cu vulpea, dihorul, viezurele și nevăstuica. În ajutorul greierașului, sosiră: nepoata sa albina, mătușa sa viespea, vărul său bărzăunul și lăcusta.

— Ești gata? întrebă râzând lupul.

— Te aștept, răspunse greierașul.

Lăcusta luă, de sus, comanda armatei greierașului.

— Albină, la ureche! Viespe, la cap! Bărzăune, la călcâie!

Nici nu începu bine lupta, că albina pișcă la ureche, viespea la cap, bărzăunul la călcâie.

Armata cântărețului lupta din toată inima.

Înfrișată de înțepături, armata lupului se retrase.

Greierul era răzbunat.

CELE ZECE ZÂNE

Elena era frumoasă și bună, dar nu știa să facă nimic. Părinții o răsfățaseră și n'o învățaseră să lucreze.

— Degeaba ai 10 degete, îi zicea soțul ei, nu știi să faci nimic cu ele!

— Aș vrea 10 zâne să-mi lucreze, se tânguia aceasta.

— Le vei avea, îi spuse un bătrân, care apăru lângă ea.

El se înclină și, din tolba lui, 10 zâne mici săriră pe pământ.

— Dă-mi mâinile tale, zise bătrânul.

Elena îi întinse mâinile și bătrânul atinse fiecare deget, numindu-l: degetul mare, arătătorul, mijlociul, inelarul, degetul cel mic. La fiecare numire, o zână se ascundea în degetul Elenei.

Când bătrânul dispăru, degetele începură să se miște. Elena se apropie de căpistere și degetele ei

cernură făina, numărare ouăle, cântăriră zahărul și untul, frământară coca și o puseră la cuptor. Apoi măturară casa și scuturară praful. De atunci, Elena a fost mereu mulțumită de cele 10 zâne ale ei.

Fiecare din noi avem 10 zâne, 10 degete lucrătoare. Ele pot face adevărate minuni.

BUNICA

Când vântul copacii îndoaie
Și plouă, și-i frig și ni-i frică,
Fugim la bunica'n odaie,
Noi: două surori și-o pisică.

Bunica ne iese 'nainte
Cu zâmbetul blând de bunică:
— Ei, care mi-a fost mai cuminte?
Fetițele, ori tu, pisică?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MĂ DUC LA ȘCOALĂ

Temele-mi sunt scrise,
Lecția 'nvățată,
Eu mă duc la școală:
„Sărut mâna, tată!”

Plec cu bucurie,
Clopotul mă cheamă
La învățătură:
„Sărut mâna, mamă!”

MINCIUNA PEDEPSITĂ

Odată Nicolae păștea oile lângă o pădurice. Îi veni în minte să păcălească oamenii din sat și începu să strige cât putu de tare:

„Săriți, oameni buni! Săriți, c'a venit lupul!”

Oamenii își lăsară treburile și alergară la el, să-l scape de fiară; dar acolo, ia pe lup de unde nu-i!

Intr'altă zi însă, lupul veni de-a-binelea la turma lui Nicolae. El începu iarăși să strige: „Săriți, oameni buni, c'a venit lupul!”

De data aceasta, oamenii însă își ziseră: „Nicolae iar vrea să ne păcălească!”

Și ei își văzură de treabă mai departe.

Lupul își înfipse colții într'o oaie din cele mai grase, pe care o sfâșie în câteva clipite, și apoi porni la sănătoasa, spre pădure.

Plin de necaz, Nicolae își zise: „Mi-am făcut-o singur! Eu sunt vinovat de pagubă!”

SOARELE ȘI VÂNTUL

Odată, soarele și vântul se puseră să-și măsoare puterile.

Ei își ziseră: acela din noi să fie mai tare și mai mare, care va face pe drumețul acela să-și lepede sumanul.

Vântul începu atunci să bată cu putere, norii alergau cu iuțeală pe cer și copacii își aplecau vârfurile până la pământ. Așa de strașnică putere avea vântul!

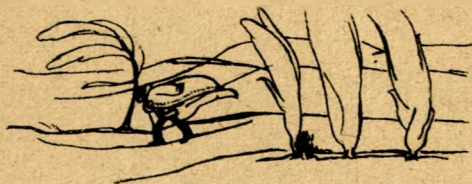
Bietul călător, însă, i se împotriva cu toate puterile și își strângea tot mai tare sumanul. Toată munca și furia vântului au fost zadarnice.

Atunci începu blândul soare să strălucească și să răspândească, pretutindeni, razele sale calde.

„Ah! zise drumețul, ce tare dogorește soarele! Nu mai pot suferi sumanul, trebuie să-l desbrac.”

Și zicând așa, îl desbracă și îl aruncă pe umăr.

Raza cea blândă a soarelui a fost mai puternică decât vântul cel năprasnic.

PLUGARUL

Boii se-opintesc în jug
Brazdele trăgând la plug;
Și plugarul stă la coarne,
Brazdă lată să răstoarne.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dânsul ară ziua toată,
Iar când țarina-i arată,
El, din poala prinsă'n brâu,
Seamănă porumb ori grâu.

Grâul iese, grâul crește
Și plugarul îl plivește;
Vara-l seceră din șes
Și din snopi grăunțe ies.

ȚARA MEA

Frumoasă mi-e țara străveche,
Întinsă pe munți și pe văi,
Cu fete cu flori la ureche,
Cu mândri și ageri flăcăi!

Se suie ciobanii la munte
Cu turmele de la iernat,
Și pluguri pe dealuri mărunte,
Ies harnice'n zori la arat.

Și vara! când holdele grele
Iși leagănă spicele 'n vânt,
Ce mândră mi-e țara cu ele!
Nu-i alta ca ea pe pământ.

Iar toamna belșugul și-adună,
În carele trase de boi,
Cu cântece și voe-bună,
C'ășa e în țară la noi!

SANDU.

Sandu își îndemnă frățiorii, Ionică și Mircea!

— Hai să ne jucăm! Eu am să fac pe vizitiul, Ionică are să fie calul și Mircea, cățelul care latră după trăsură.

Ionică era un căluț minunat. Necheza, arunca din picioare și se simțea foarte bine.

Atunci Sandu îl rugă:

— Aș vrea să fac eu pe calul.

— Cum vrei, îi răspunse Ionică.

Mircea, care rămăsese tot cățel, lătra cât putea, alerga când la dreapta, când la stânga, și era foarte vesel.

Deodată Sandu se opri din joc și zise:

— Aș vrea să fiu eu câinele.

Dar mama, care privea jocul copiilor, spuse:

— Mi se pare că tu ai vrea să fii, deodată și vizitiu, și cal, și cățel.

— Da, da, — strigă Sandu.

— Dar nu se poate să fii de toate, în același timp. Trebuie să alegi!

— Mare păcat! — se gândi plictisit Sandu.

SĂDITUL POMILOR.

Ieri bunicul m'a luat cu dânsul în grădină.
M'a dus printre pomi. Mi-a arătat nukul cel înalt și
mi-a spus: „Am sădit acest nuc când eram în clasa
întâia primară”.

Ne-am plimbat printre șirurile de cireși, vișini,
meri, peri, piersici, gutui și caiși — și mi-a arătat
cum să-i deosebesc după trunchiu, ramuri, coajă și
frunze.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Apoi am făcut o groapă în locul unui cais uscat.

Mâine bunicul îmi va arăta cum să sădesc
un pom, în locul celui uscat.

Semănați pomi și pomi sădiți,
Copilași harnici și iubiți !
Dintr'un mic sâmbure'ngropat,
Va crește-un mare pom rotat.
Iar dacă-i puneți și altoiu,
Veți căpăta un pom de soi.
Și'n el vor crește roade mii,
Dulci, rumene și aurii.

Vor cânta paseri fel-de-fel
Și umbră veți găsi sub el.
Semănați pomi și-i îngrijiți,
Fiți răbdători, copii, munciți !
Prin muncă multă și răbdare,
Noi învățăm, ne facem stare
Și n'avem grijă de nevoi.

Muncind, izbânda e cu noi.

ȚARA MEA.

Țara mea are câmpii mănoase,
Dealuri înalte cu mândre flori,
Izvoare limpezi și răcoroase,
Un cer albastru stropit cu nori.

Țara mea are oșteni de frunte,
Plutași pe râuri repezi și-adânci,
Harnice fete, voinici de munte,
Înalți ca brazii ce ies din stânci.

Țara mea are comori bogate;
Le scoți din tainiți voios lucrând.
Purtăm în lume noua dreptate:
Nimeni în zdrențe, nimeni flămând.

Țara mea crește cu grijă pruncii;
La școli, în fabrici, pe câmp îi vrea—
Ca să ajungă eroi ai muncii.
Da, eu sunt mândru de țara mea!

(Se poate cânta pe melodia „Rodica”).

FAMILIA MEA.

Tata s'a întors victorios din războiu. Mama și noi toți copiii ne-am bucurat nespus de mult.

Ieri la masă, au venit și frații mei, Gheorghe și Traian, care lucrează la uzina din oraș. Au sosit cu căruța, bunicul și bunica. Elena și Lucia, surorile mele care merg la liceu, au pus frumos masa.

A fost o zi de sărbătoare.

Toată familia era în jurul mesei. Tata ne-a povestit cum a luptat ca să-i învingă pe fasciști. Părinții se uitau cu drag la noi și cu toții eram fericiți.

Eu i-am arătat tatei că știu să citesc și să socotesc repede.

BUNICA ȘI . . . CARTEA.

Andrei și sora lui, Maria, s'au întors dela școală.

Își fac repede lecțiile. Apoi Andrei ia o carte de povești și începe să citească cu glas tare. Maria, care deabia începuse să meargă la școală, îl ascultă cu mare atenție.

— Ce faceți acolo? îi întreabă bunica.

— Citesc Mariei o poveste, răspunde Andrei. Să afle și ea ce-i scris în cartea asta minunată.

— Citește mai departe, îi spune bunica. Vreau să ascult și eu.

— Păi, bunico, n'ar fi mai bine să citești tu și să ascultăm noi?

— Ei, dragul meu, răspunde bătrâna, eu nu știu carte. Pe vremea mea nu umbla toată lumea la școală. Totdeauna mi-a părut rău că n'am învățat să scriu și să citesc. De câte ori aveam nevoie, biata de mine, mă duceam prin sat, ca alții să-mi scrie și să-mi citească scrisorile. Voi, dragii mei, ați apucat zile mai bune. Oricine poate învăța astăzi carte.

FRUNZELE ALBASTRE.

Mărioara avea două creioane verzi, iar Ilenuța niciunul.

Ilenuța o rugă pe Mărioara :

— Dă-mi creionul cel verde.

Mărioara îi răspunse:

— Să văd ce zice mama.

Amândouă fetițele veniră a doua zi la școală.

Ilenuța întrebă:

— Ți-a dat voie mama?

Mărioara suspină și zise:

— Mama mi-a dat voie, dar nu l-am întrebat pe fratele meu.

— Nu-i nimic, întreabă-l și pe dânsul.

În ziua următoare, când veni Mărioara la școală, Ilenuța îi ieși înaintea:

— Ei, ți-a dat voie fratele?

— Mi-a dat. Dar mă tem să nu-mi rupi vârful.

— Am să umblu încetișor cu creionul.

— Uite-l — adăugă Mărioara — întinzând alene creionul; dar să nu-l ascuți, să nu apeși prea tare, să nu-l pui în gură. Și să nu desenezi prea mult.

— Imi trebuie să fac numai frunzele pomilor și iarba verde, — răspunse Ilenuța.

— A, prea mult! izbucni Mărioara, încrunțându-și sprâncenele. Iar pe fața ei se văzu nemulțumirea.

Ilenuța se uită lung la dânsa, apoi se îndepărtă repede — fără să ia creionul. Mirată, Mărioara fugi după ea.

— Ce-i cu tine? Dece nu-l iei?

— Nu-mi mai trebuie.

La lecție învățătoarea întrebă:

— Ilenuță, de ce-ș albastre frunzele cōpăcilor tăi?

— N'am avut creion verde.

— Dar de ce n'ai luat dela prietena ta?

Ilenuța tăcu, Mărioara se înroși ca racul; apoi dădu lămuriri:

— Eu i l-am dat; dar ea nu l-a primit.

Învățătoarea le privi pe amândouă; apoi zise:

— Ca să primească, trebuie să știi cum să dai...

PENTRU TINE PRIMĂVARĂ....

Șiruri negre de cocoare,
Ploi călduțe și ușoare,
Fir de ghiocel plăpând,
Cântec îngânat în gând,
Sărbătoare.....

Zumzet viu prin zarzări... Oare
Cântă florile la soare?
Că pe crengi de floare pline,
Nu știi: flori sunt, ori albine?
Pentru cine?....

Pentru tine, Primăvară,
Care-aduci belșug în țară,
Care vii
Peste câmpii,
Cu bănuți de pădii
Și cu cântec de copii!

TATĂL NOSTRU

Tatăl nostru, carele ești în ceruri,
sfințească-se numele tău, vie împără-
ția ta, facă-se voia ta, precum în cer
așa și pe pământ. Pâinea noastră cea
de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi și
ne iartă nouă greșalele noastre, pre-
cum și noi iertăm greșalele greșiților
noștri. Și nu ne duce pre noi în is-
pită, ci ne mântuește de cel rău.

Amin!

VINE PRIMĂVARA!

De pe-o bună-dimineată
Cu tulpină de cârcel
A sărit un gândăcel
Cu mustățile de ață.

Alți gândaci, mărunți și roșii,
Care-și poartă fiecare
Ochelarii pe spinare,
Dorm la soare, somnoroșii.

Iar pe-un fir de pădăie
Ce se înalță, drept, din iarbă,
Suie un cărăbuș cu barbă,
În hăinuță aurie.

Urcă mândru și grăbit,
Să vestească 'n lumea mare:
— Prea cinstită adunare,
Primăvara a sosit!

ALFABETUL.

A B C D E
 Alfabetul e,
 F G H I J,
 Nu ştiu pentru ce
 K L M N O,
 Uşor ca un O.
 P R S T U,
 Poţi să-l scrii şi tu
 V X Y Z,
 Iată-l ăsta e!

TĂIETORUL DE LEMNE.

Tata taie, mama strânge
 Lemnele din jur — şi el
 Răzemat de-o buturugă
 Stă uitat şi singurel...

I-e urât şi-ar vrea să plângă,
 Dar îi vine-un gând viteaz:
 Cum să plângă el degeaba,
 Când i-atâta treabă azi?

Şi c'o ţandără'ndoită
 Ce-i închipue—un topor
 Ciocăneşte'n buturugă
 Ca un om ce are „zor”.

CĂLȚUNII POZNAȘI.

Ce călțuni frumoșei i-a făcut mămica băiețelului! Sunt de postav albastru, cu talpă de pâslă albă și cu o bentiță, ca să nu-i iasă din picioruș.

Băiețelul crede întâiu că-i numai în ciorapi și se oprește de câteva ori să-i privească, căci nu-i simte în picioare și nu fac zgomot.

Călțunașii aceștia fac năzdrăvănii.

Băiețelul se apropie de mama care lucrează, tiptil, pe la spate, îi pune mânuțele pe ochi și spune, schimbându-și glasul:

- Cucu! ghici cine-i, mămico?
 - Știu eu? Poate-i un lup!
 - Un lup te-ar mânca.
 - Atunci, îi băiețelul vecinei.
 - Nu, nu.....
 - Atunci e băiețelul meu
 - Așa e: îndată ai ghicit.
- Băiețelul îi sare în brațe râzând.

MÂINILE CE SE INCURCĂ ȘI PICIOARELE CE SE PIERD.

Vreți să aflați povestea mâinilor ce se încurcă? Ascultați!

Două mâini se jucau de-a fripta cu alte două mâini. Acestea făceau, dacă număr bine, patru mâini.

Dar căznindu-se de a fi când deasupra, când dedesupt, când dedesupt, când deasupra, cele patru mâini se încurcară așa de bine, încât Petrică și mama lui se opriră din joc, ca să-și găsească fiecare mâinile.

Sunt fericiți. Nu s'a pierdut niciuna și fiecare și-a găsit pe ale sale: niciuna mai puțin, niciuna mai mult.

Iată acum povestea picioarelor care s'au pierdut.

Un micuț băiat, care îmbrăca singur, pentru prima dată, pantaloni lungi, fu uimit când văzu un crac al acestui pantalon atârând gol lângă el. Asta îl făcu să creadă că el nu are decât un singur picior și, gândindu-se la acest lucru înspăimântător, începu să plângă în hohote.

Din fericire, tocmai atunci sosi bunica lui, care găsi imediat piciorul poznaș. Știți unde? Chiar lângă piciorul celălalt, căci băiețelul neatent vârâse ambele picioare, strânse unul lângă altul, într'un singur crac.

HORA CELOR PATRU ANOTIMPURI.

Vedeți cum joacă hora cele patru anotimpuri.

„Trageți hora, surioare!”

Priviți: Primăvara, Vara, Toamna și Iarna îmbrăcate în haine verzi, în haine albastre, în haine roșii, haine albe, se învârtesc fără oprire de la un capăt al anului la altul. Fără încetare vor juca zicând:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Trageți hora, surioare!”

Primăvara, împodobită cu frunze și flori, e cea mai drăgălașă dintre toate. Ea duce hora surorilor.

Vara are o haină aurită ca soarele. Și-a pus pe cap o coroniță de albastrele și de maci.

Toamna, ca să joace mai bine, și-a lăsat pannerul plin de mere galbene și roșii și de struguri brumării.

Iarna e în haină albă și ar vrea să se învârtască mai încet decât surorile ei.

Dar hora dă roata într'una tot anul:

„Trageți hora, surioare!”

VESELUL MARȘ AL LUNILOR.

Sunt douăsprezece luni: una, două, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece, unsprezece, douăsprezece.

Ele vin una după alta, ca niște rațe care merg pe câmp: ultima la coadă, prima în cap.

Prima care sosește este Ianuarie, cu brațele încărcate de daruri.

Pe urmă vine cea mai mică, Februarie, care primește carnavalul, sunându-și clopoțelii.

Martie cea capricioasă, dă drumul ploilor repezi, din belșug.

Aprilie desface frunzele.

Maiu face să înflorească lăcrămioarele. O, ce minunate sunt vâlcelele!

Iunie își atârnă cireșe la urechi.

Iulie și August își amestecă spicele cu macii cei roșii.

Septembrie ne dă struguri din belșug, iar Octombrie, mere gustoase.

Noembrie dansează cu frunzele moarte.

Decembrie visează la poveștile cu purceluși.

Sunt douăsprezece luni, douăsprezece luni, care vin să ne facă fericiți, rând pe rând, dar nici odată deodată.

Și astăzi este întocmai ca și altădată.

CEASUL VORBEȘTE SINGUR.

Bătrânul ceas vorbește singur, mi se pare.

Lenuța știe că, dis-de-diminează, ceasul sună de două ori pentru surzii care nu vor să audă: „Dang! Dang! Sculați, Sculați!

Toată ziua deapănă orele! tic, tac, tic, tac.

Și orele-s de toate culorile: unele-s ca soarele, altele ca luna, ori ca ploaia, ori ca ceața, după cum e vremea.

Pentru leneși, le deapănă încet, încet, căscând; pentru cei harnici, le dă drumul repede și cu bucurie.

Când vine seara, ne spune încetișor: „Culcați-vă, culcați-vă! Am să vă cânt, ca să vă leagăn până mâine”.

Și ceasul nu se oprește niciodată. Face: „tic-tac, tic-tac”, pentru copilași ca și pentru părinții lor.

Și nici azi, nici mâine ceasul nu-și va opri tic-tacul său.

CUIBUL CEL MAI MARE.

- Cunosc un cuib, spune Petrică.
- Și eu, zice Margareta.
- Este un cuib de păsări frumoase, sau un cuib de șoricea?
- Oh! este un cuib ca toate cuiburile, unde cei mici se înghesuiesc în jurul mamei lor.
- Eu, zice Lucica, știu un cuib mai mare ca toate celelalte.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

El nu poate fi stricat de ploaie și nici de vânt ca celelalte cuiburi. Aci e zilnic sărbătoare, de dimineață, când se luminează, până seara, când se întunecă.

Este o casă primitoare, care face să înflorească toți tații, frații și toate surioarele din sat. Acolo, toate mamele și toți tații sunt înlocuiți de o singură mamă, care îi iubește ca și ceilalți tați și mame.

Știți care este acest cuib atât de minunat? Haideți, cine ghicește?

Este școala noastră!

S'A SFÂRȘIT ANUL!

Azi este cea din urmă zi de școală.

Privesc cu drag în jurul clasei — la tablă și la catedra unde stă doamna noastră. Văd pentru ultima oară tablourile colorate de pe pereți.

Mă uit prietenos la cei mai buni colegi cu care am învățat și m'am jucat.

Clasa este mare și luminoasă. Am fost 30 de elevi. Toți am trecut.

Doamna e foarte mulțumită de purtarea noastră. Ne-a lăudat că am învățat să citim și să socotim bine.

Ne pare rău că ne despărțim. Dar la toamnă avem să ne întâlnim cu toții în clasa doua.